

WE ARE AN INDEPENDENT MEMBER OF
THE GLOBAL ADVISORY
AND ACCOUNTING NETWORK

«Էյ-Էմ-Էյչ Աուդիտ» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

WE ARE AN INDEPENDENT MEMBER OF
**THE GLOBAL ADVISORY
 AND ACCOUNTING NETWORK**

Էյ-Էմ-ԷյՋ Աուդիտ ՓԲԸ
 33, Երևան, 0023,
 Արշակունյաց պողոտա 2,
 գրասենյակ 315

Հեռախոս՝
 Բջջային՝
 Կայքեր՝

+(374 60) 62 32 51
 +(374 91) 88 30 10
www.amhaudit.am
www.hlb.global

Բովանդակություն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2019թ.	2018թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ		1,517	1,896
Ոչ նյութական ակտիվներ		235	245
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		1,752	2,141
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ		34	89
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	8	110	14
Տրված կանխավճարներ		85	174
Տրված փոխառություններ		5,946	7,543
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9	6,105	1,222
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		12,280	9,042
Ընդամենը ակտիվներ		14,032	11,183
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	10	100	100
Պահուստային կապիտալ		15	15
Զբաղիված շահույթ		7,931	2,567
Ընդամենը սեփական կապիտալ		8,046	2,682
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	-	4
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		-	4
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	12	5,808	7,592
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		178	905
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		5,986	8,497
Ընդամենը պարտավորություններ		5,986	8,501
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		14,032	11,183

Ընկերությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը, որի համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում՝ սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառումն էական ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա (տես՝ Ծանոթագրություն 5):

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2020 թվականի ապրիլի 30-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Արամ Հովհաննիսյան
Գլխավոր տնօրեն

Լիլիթ Հովհաննիսյան
Գլխավոր հաշվապահ

*«Էյ-Էմ-Էյ» ՓԲԸ
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար*

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2019թ.	2018թ.
Հասույթ		26,366	22,370
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	6	(8,570)	(9,172)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		(963)	(760)
Գործառնական այլ ծախսեր		(10,715)	(9,545)
Գործառնական այլ եկամուտներ		499	1
Գործառնական գործունեության արդյունք		6,617	2,894
Ֆինանսական եկամուտ		24	80
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		6,641	2,974
Շահութահարկի գծով ծախս	7	(1,277)	(487)
Շահույթ և ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		5,364	2,487

Ընկերությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը, որի համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում՝ սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառումն էական ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա (տես՝ Ծանոթագրություն 5):

հազ. դրամ	Կանոնադրական կապիտալ	Պահուստային կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	100	15	3,048	3,163
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ Շահույթ և ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	2,487	2,487
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	100	15	2,567	2,682
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	100	15	2,567	2,682
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ Շահույթ և ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	5,364	5,364
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	100	15	7,931	8,046

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Հանախորդներից ստացված դրամական միջոցներ	27,010	30,037
Աշխատակիցներին վճարված դրամական միջոցներ	(6,039)	(6,525)
Մատակարարներին վճարված դրամական միջոցներ	(9,713)	(7,871)
Այլ կրեդիտորներին վճարված դրամական միջոցներ	(41)	(16)
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	(5,522)	(5,836)
Գործառնական գործունեության արդյունքում ստացված դրամական միջոցների հոսքեր՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	5,695	9,789
Վճարված շահութահարկ	(1,910)	(347)
Գործառնական գործունեության արդյունքում ստացված զուտ դրամական միջոցներ	3,785	9,442
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(497)	(1,992)
Ներդրումային գործունեության արդյունքում օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(497)	(1,992)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Զուտ մուտքեր/(ելքեր) վարկերից և փոխառություններից	1,596	(8,105)
Վճարված շահաբաժիններ	-	-
Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում ստացված/(օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	1,596	(8,105)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	4,884	(655)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 1 հունվարի	1,222	1,875
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(2)	2
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ (ծնթգ. 9)	6,104	1,222

1 Նախապատմություն

(ա) Ընկերությունը և հիմնական գործունեությունը

«Էյ-Էմ-Էյ» Աուդիտ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը («Ընկերություն») հիմնադրվել է 2009թ. սեպտեմբերի 1-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Ընկերության հիմնական գործունեությունն է աուդիտորական, հաշվապահական, հարկային, իրավաբանական և գործարար խորհրդատվության ծառայությունների մատուցումը: Ընկերությունը Հայաստանի Հանրապետության տարածքում աուդիտորական գործունեությունը իրականացնում է ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 2009 թվականի հոկտեմբերի 5-ին տրված N ԱԾ 065 լիցենզիայի հիման վրա:

2013 թվականի նոյեմբերից Ընկերությունը HLB International-ի անկախ անդամ է, որը աուդիտորական և խորհրդատվական ընկերությունների համաշխարհային ցանց է: HLB International-ը Forum of Firms-ի անդամ է:

HLB International-ը աուդիտորական, հաշվապահական և խորհրդատվական անկախ ընկերությունների արագ աճող համաշխարհային ցանց է: Հիմնադրվելով 1969 թվականին, այսօր այն իր անդամ ընկերությունների միջոցով ծառայություններ է մատուցում ավելի քան 158 երկրներում, մոտ 30,000 մասնագիտական անձնակազմով, 795 գրասենյակներով: Մոտ 2.83 մլրդ ԱՄՆ դոլար հասությով 2018 թվականին այն աշխարհում 12-րդն էր: Մանրամասների համար այցելեք www.hlbglobal

Ընկերության հիմնադիրը, բաժնետիրական կապիտալի 100%-ի սեփականատերը և վերջնական վերահսկող կողմն է ՀՀ քաղաքացի, աուդիտոր Արամ Հովհաննիսյանը, տ.գ.թ., FCCA:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքները ներկայացված են ծանոթագրություն 16-ում:

Ընկերության գործունեության հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Արշակունյաց պողոտա 2, գրասենյակ 315: Ընկերության գրանցման հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Ծիրակի 56/1-35:

2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության աշխատողների քանակը կազմել է 9 աշխատող (2018 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6 աշխատող):

(ա) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, նրա գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են բարեփոխվել և կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ, ինչն այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքները

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

Այս ֆինանսական հաշվետվություններն իրենցից ներկայացնում են Ընկերության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների առաջին փաթեթը, որտեղ կիրառվել են ՖՀՄՍ 16 «Հարձակալություն» ստանդարտների պահանջները: Հաշվապահական հաշվառման

քաղաքականության հիմնական դրույթների փոփոխությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 5-ում:

(բ) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում «Հ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Ընկերության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նշվում է այլ տեղեկատվություն:

(դ) Գնահատումների և ենթադրությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն ու համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն սպառա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա առավելագույն էական ազդեցություն ունեցող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- Ծանոթագրություն 8 – Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր
- Ծանոթագրություն 11 – Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների նկատմամբ:

(ա) Հասույթ

Հանախորդների հետ պայմանագրերից հասույթն իրենից ներկայացնում է տարվա ընթացքում մատուցված մասնագիտական ծառայությունների գծով ստացվելիք հատուցման իրական արժեքը, ներառում է հանախորդների համար իրականացվող աշխատանքների ժամանակ կրած փոխհատուցվող ծախսերը, սակայն չի ներառում ավելացված արժեքի հարկը: Երբ գործարքի արդյունքը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, գործարքից հասույթը պետք է ճանաչվի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա՝ պայմանով, որ հատուցում ստանալու իրավունքը ձեռք է բերվել ծառայությունների մատուցման արդյունքում: Հատուցումը հաշվեգրվում է պայմանագրով նախատեսված աշխատանքների առաջընթացին զուգահեռ՝ հիմք ընդունելով կատարած աշխատանքի արժեքը: Այդ իսկ պատճառով, ծառայությունների մատուցման պայմանագրերից ստացվող հասույթն իրենից ներկայացնում է յուրաքանչյուր պայմանագրով

նախատեսված աշխատանքի ավարտվածության աստիճանին համապատասխանող ծախսերը գումարած վերագրելի շահույթը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ հանած նախորդ տարիներում ճանաչված գումարները:

Երբ գործարքի արդյունքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել, հասույթը ճանաչվում է ծառայությունների մատուցման հետ կապված միայն այն ծախսերի չափով, որոնք կփոխհատուցվեն: Հասույթ չի ճանաչվում, եթե առկա են զգալի անորոշություններ վճարման ենթակա հատուցման հավաքագրման հետ կապված, կամ երբ վճարումը ստանալու իրավունքը պայմանավորված է Ընկերության վերահսկողությունից դուրս գտնվող դեպքերով: Ակնկալվող վնասը ճանաչվում է հավանական դառնալու պահին՝ հասույթի և ծախսերի վերջին գնահատումների հիման վրա:

Փոխհատուցվող ծախսերն իրենցից ներկայացնում են մատուցվող ծառայության գծով կրած ծախսերը, որոնք ենթակա են փոխհատուցման հաճախորդների կողմից:

Պայմանագրի մնացորդները **Պայմանագրային ակտիվներ**

Պայմանագրային ակտիվը ի սկզբանե ճանաչվում է այն հասույթի համար, որի համար դեռևս հաշիվ չի ներկայացվել: Ծառայության մատուցումն ավարտելուց և հաճախորդի կողմից ընդունվելուց հետո, պայմանագրային ակտիվ ճանաչված գումարը վերադասակարգվում է առևտրային դեբիտորական պարտքեր հոդված:

Պայմանագրային ակտիվները ենթակա են արժեզրկման գնահատման:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Դեբիտորական պարտքը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը մատուցված ծառայության դիմաց հատուցման անվերապահ իրավունք է ստանում, այսինքն՝ միայն որոշակի ժամանակ պետք է անցնի, որպեսզի հատուցումը վճարման ենթակա դառնա:

Պայմանագրային պարտավորություններ

Պայմանագրային պարտավորությունը ճանաչվում է, եթե վճարումը ստացվել է կամ ենթակա է ստացման (որն ավելի վաղ տեղի կունենա) հաճախորդից նախքան Ընկերության կողմից ծառայությունների մատուցումը: Պայմանագրային պարտավորությունները ճանաչվում են որպես եկամուտ, երբ Ընկերությունը կատարում է պայմանագրային պարտականությունները, այսինքն՝ ծառայությունների վերահսկողությանը փոխանցում է հաճախորդին:

(բ) Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր

Ֆինանսական եկամուտը ներառում է ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը և փոխարժեքային տարբերություններից ստացված շահույթը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հաշվեզրվելուն պես՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ֆինանսական ծախսերը ներառում են փոխառությունների գծով տոկոսային ծախսերը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած վնասը:

Փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթը և վնասը ներկայացվում են զուտ հիմունքով որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ծախս:

(գ) Արտարժույթ

(i) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ

սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Արտարժույթի փոխարկումից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(դ) Աշխատակիցների հատուցումներ

Ընկերությունը աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումները չափում է չգեղջված հիմունքով և ծախսագրում է, երբ համապատասխան ծառայությունը ստացվում է:

Պարտավորություն է ճանաչվում աշխատակիցներին վճարման ենթակա այն գումարների մասով, որոնց համար աշխատակցի կողմից մատուցված ծառայության դիմաց Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որը կարող է արժանահավատորեն գնահատվել:

(ե) Ծախսահարկի գծով ծախս

Ծախսահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված տարրերին:

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի կամ վնասի գծով վճարման կամ ստացման ենթակա հարկի գումարն է, որը ներառում է նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման հետ կապված այն գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որն ազդեցություն չունի ոչ հաշվապահական և ոչ էլ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկի գումարը որոշելիս Ընկերությունը հաշվի է առնում անորոշ հարկային դիրքերի ազդեցությունը, ինչպես նաև լրացուցիչ հարկերի, տուգանքների, ուշացված վճարումների համար տոկոսների գանձման հնարավորությունը: Ընկերությունը գտնում է, որ հարկային պարտավորությունների գծով հաշվեգրումները բավարար են բոլոր բաց հարկային տարիների համար՝ հիմք ընդունելով բազմաթիվ գործոնների իր գնահատականը՝ այդ թվում հարկային օրենսդրության մեկնաբանությունները և նախկին տարիների փորձը: Այս գնահատականը հիմնված է գնահատումների և ենթադրությունների վրա և կարող է ներառել մի շարք դատողություններ ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ: Կարող է ի հայտ գալ նոր

տեղեկատվություն, որը կարող է ստիպել Ընկերությանը փոխել իր դիրքորոշումը գոյություն ունեցող հարկային պարտավորությունների բավարար լինելու մասին: Հարկային պարտավորությունների նման փոփոխություններն ազդեցություն կունենան հարկային ծախսերի վրա այն ժամանակաշրջանում, որում կատարվել է գնահատականը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Ընկերությունն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Ընկերությունը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել զուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է չօգտագործված հարկային վնասների, հարկային արտոնությունների և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկային օգուտը կիրացվի:

(գ) Պաշարներ

Պաշարները ներկայացված են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների սկզբնական արժեքը հաշվարկվում է առաջին մուտքը առաջին ելք (ՖԻՖՈ) սկզբունքով և ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, որոնք ենթակա չեն Ընկերությանը հետ վերադարձման, ինչպես նաև տրանսպորտային, բեռնման և բեռնաթափման և այլ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են դրանց ձեռքբերման հետ:

Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար գնահատված ծախսումները:

(ե) Հիմնական միջոցներ

(i) Ծանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռք բերմանն ուղղակի վերագրելի ծախսումները: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, ուղղակի աշխատուժի գծով ծախսերը, ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ծախսերը, ինչպես նաև տեղանքի վերականգնման ծախսերը և փոխառության ծախսումները: Ձեռք բերված համակարգչային ծրագրերը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման ֆունկցիոնալության անբաժանելի մասը, կապիտալացվում է որպես սարքավորման մաս:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղկացուցիչներ):

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված շահույթը և վնասը որոշվում են համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ եկամուտներ/ծախսեր» հոդվածում շահույթում կամ վնասում:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հիմնական միջոցների բաղկացուցիչի փոխարինման ծախսերը ճանաչվում են միավորի հաշվեկշռային արժեքում, երբ հավանական է, որ Ընկերություն կհոսեն այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները և վերջինիս արժեքը հնարավոր կլինի արժանահավատորեն չափել: Փոխարինվող բաղկացուցիչի հաշվեկշռային արժեքն ապաճանաչվում է: Հիմնական միջոցների

ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

(iii) Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց օգտագործման համար մատչելի դառնալու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հնդատարածքի գծով մաշվածությունն չի հաշվարկվում:

Ստորև ներկայացված են օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները ընթացիկ և համեմատական ժամանակաշրջանների համար:

- Տնտեսական գույք և վարձակալված միջոցների բարելավումներ 5 տարի
- Սարքավորումներ և համակարգիչներ 2-5 տարի

Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճշտվում ըստ անհրաժեշտության:

(ը) Ոչ նյութական ակտիվներ

(i) Ծանաչում և չափում

Ընկերության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ունեն օգտակար ծառայության սահմանափակ ժամկետ, չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ նրանք ավելացնում են ոչ նյութական ակտիվի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները:

(iii) Ամորտիզացիա

Ամորտիզացիան ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Ամորտիզացիայի հաշվարկը սկսվում է, երբ ակտիվը մատչելի է օգտագործման համար: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համեմատական ժամանակաշրջանների համար հետևյալն են.

- Համակարգչային ծրագրեր 10 տարի

Ամորտիզացիայի հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճշտվում ըստ անհրաժեշտության:

(թ) Վարձակալություն

(i) Կարճաժամկետ վարձակալություններ

2019թ. հունվարի 1-ից կիրառվող քաղաքականություն

Ընկերությունը կիրառում է ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» սանդարտով նախատեսված կարճաժամկետ վարձակալության ճանաչման ազատումը մեքենաների և սարքավորումների և գրասենյակային գույքի կարճաժամկետ վարձակալության դեպքում: Սրանք այն վարձակալություններն են, որոնց ժամկետը մինչև 12 ամիս է և չեն պարունակում գնման տարբերակ:

Կարճաժամկետ վարձակալության վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Նախքան 2019թ. հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականություն

Վարձակալության գծով վճարներ

Գործառնական վարձակալության գծով կատարված վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսիչ գումարները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով կատարած ընդհանուր վճարների բաղկացուցիչ մաս՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(ժ) Ֆինանսական գործիքներ **(i) Ծանաչում և սկզբնական չափում**

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում դրանց, առաջացման օրը: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվի (եթե այն առևտրային դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում էական ֆինանսավորման բաղկացուցիչ) կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող միավորի համար, գործիքի ձեռքբերմանը կամ թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի հետ կապված ծախսումները: Էական ֆինանսավորման բաղկացուցիչ չպարունակող առևտրային դեբիտորական պարտքի սկզբնական չափումն իրականացվում է գործարքի գնով:

(ii) Դասակարգում և հետագա չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Ընկերությունը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում բոլոր այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց վրա ազդում է այդ փոփոխությունը, վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքագրելու համար, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգված չեն որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անդառնալիորեն նախատեսել ֆինանսական ակտիվը, որն այսպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջները, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Ֆինանսական ակտիվներ - Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեության կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Գնահատման ժամանակ դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունն ուղղված է պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը կամ դրամական միջոցների հոսքերի իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ֆինանսական ակտիվների նախորդ ժամանակաշրջանների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապահանջման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար և Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվներ - Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառվածության հետ կապված այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Ընկերությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այստեղ ներառվում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների ժամկետը կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամկետ մարման և գործողության ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Ընկերության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ (օրինակ՝ ոչ վերադարձնելի ֆինանսական ակտիվից):

Վաղաժամկետ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղաժամկետ մարման գումարը, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների չվճարված

գումարները, որոնք կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար:

Ֆինանսական ակտիվներ - Հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապահանաչումից առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ - Դասակարգում, հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապահանաչումից առաջացող ցանկացած շահույթը կամ վնասը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(iii) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապահանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Ընկերությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինող ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերից: Ընկերությունը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը քանակական և որակական գործոնների հիման վրա հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն:

Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապահանաչման ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Ընկերությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է ելնելով հետևյալ որակական գործոններից.

- ֆինանսական ակտիվի արտարժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որի արդյունքում միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշը չի բավարարվում (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ավելացում):

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում

Ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը: Այս դեպքում, Ընկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխության գծով շահույթ կամ վնաս՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված, վերանայված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական միջոցների ներկա արժեք: Ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխարինումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապահանջմանը, Ընկերությունը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջման, այսինքն, Ընկերությունը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխարինման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում փոփոխության (կամ փոխարինման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները չեն համարվում փոփոխություն, եթե հանդիսանում են գործող պայմանագրային պայմանների արդյունք, օրինակ՝ բանկերի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում, եթե վարկային պայմանագրով բանկերն իրավունք ունեն կատարել նման փոփոխություն և Ընկերությունը հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել փոփոխված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Ընկերությունը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունն ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Մա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ընկերությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Ընկերությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արտարժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման պայմանի ավելացում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմանների համաձայն դրամական միջոցների հոսքերի գեղջված ներկա արժեքը, ներառյալ՝ վճարված վճարները (առանց ստացված վճարների)՝ գեղջված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության գծով մնացած դրամական միջոցների հոսքերի գեղջված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխարինումը կամ վերջիններիս պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճանաչվում են որպես մարումից շահույթի կամ վնասի մաս: Եթե փոխարինումը կամ պայմանների

փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

(iv) Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվը, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում, Ընկերությունը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում վերահսկողությունը ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Ընկերությունը նաև ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապահանջման ժամանակ մարված հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(v) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ գումարով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Ընկերությունը դատում է ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները տրված փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի դասին:

Ընկերությունը դատում է ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններն այլ ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

(բ) Կանոնադրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազում՝ առանց հաշվի առնելու հարկային հետևանքները: Ծահարաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

(ժ) Արժեզրկում

(i) Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ճանաչում է սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար:

Ընկերությունն առևտրային դեբիտորական պարտքերի վնասի գծով պահուստը չափում է ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով:

Երբ Ընկերությունը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական ան սկզբնական ճանաչումից հետո և երբ գնահատում է սպասվող պարտքային վնասը, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական և թե՛ որակական տվյալները, ինչպես նաև Ընկերության նախկին փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը: Հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի ներառվում ֆինանսական ակտիվների կարճաժամկետ բնույթի պատճառով:

Ընկերությունը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական ան, եթե այն ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Ընկերությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտականությունները չեն կատարվել, եթե՝

- հավանական չէ, որ պարտապանը ամբողջությամբ կկատարի պարտքի հետ կապված իր պարտականություններն Ընկերության նկատմամբ, կամ
- ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Սպասվող պարտքային վնասի գնահատման ժամանակ դիտարկվող առավելագույն ժամկետն իրենից ներկայացնում է առավելագույն պայմանագրային ժամկետը, որի ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի:

Սպասվող պարտքային վնասի չափում

Սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է պարտքային վնասի հավանականությունից ելնելով կշռված պարտքային վնասի գնահատականը: Պարտքային վնասը չափվում է որպես բոլոր պակասող դրամական միջոցների ներկա արժեք (այսինքն՝ որպես տարբերություն այն դրամական միջոցների հոսքերի միջև, որոնք Ընկերությունը պետք է ստանա պայմանագրի համաձայն, և որոնք ակնկալում է ստանալ):

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի կարճ ժամկետի պատճառով սպասվող պարտքային վնասը չի զեղչվում:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գծով գնահատված սպագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկված լինելու վկայությունը ներառում է հետևյալ դիտարկելի տվյալները.

- հաճախորդի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, այդ թվում՝ պարտականությունների չկատարումը կամ վճարման ավելի քան 60 օր ուշացումը,
- Ընկերության կողմից փոխառության կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որն Ընկերությունը այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- հաճախորդի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորումը:

Սպասվող պարտքային վնասի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վնասի գծով պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, եթե Ընկերությունը չունի ողջամիտ հիմքեր ակնկալելու ֆինանսական ակտիվի ամբողջական կամ մասնակի փոխհատուցումը: Իր հաճախորդների համար Ընկերությունը կիրառում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի դուրսգրման քաղաքականություն ֆինանսական ակտիվի ավելի քան երեք տարի ժամկետանց լինելու դեպքում՝ հիմք ընդունելով որ դա ողջամիտ ժամանակահատված է: Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելիք գումարների փոխհատուցման հետ կապված Ընկերության ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ի) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական վիճակի և գործունեության արդյունքների վրա: Ընկերությունը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ դրանք մտնեն ուժի մեջ:

- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ 8-ում. Էականության սահմանում - 2018 թվականի հոկտեմբերին ՀՀՄՍ Խորհուրդը փոփոխություններ մտցրեց ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» և ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ» ստանդարտներում «Էականության» սահմանումը դրանցում համապատասխանեցնելու և սահմանման որոշ դրույթներ հստակեցնելու համար: Նոր սահմանման մեջ ասվում է, որ. «Տեղեկատվությունը էական է, եթե դրա բաց թողնելը, սխալ ներկայացնելը կամ թաքցնելը, ողջամտորեն ակնկալվում է, որ կարող է ազդել որոշումների վրա, որոնք ընդհանուր օգտագործման ֆինանսական հաշվետվությունների հիմնական օգտագործողները կայացնում են այն ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա, որոնք ֆինանսական տեղեկատվություն են տրամադրում կոնկրետ հաշվետու կազմակերպության մասին»:

Ընկերության գնահատմամբ չի ակնկալվում, որ Էականության սահմանման փոփոխությունները Էական ազդեցություն կունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4 Իրական արժեքի որոշում

Ընկերության հաշվապահական հաշվառման որոշակի դրույթների և բացահայտումների համար պահանջվում է իրական արժեքի չափում ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների համար:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Ընկերությունը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտարկելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների, հիմք ընդունելով գնհատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև՝

- *1-ին մակարդակ.* նույն ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված),
- *2-րդ մակարդակ.* 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների վրա հիման վրա ստացվող),
- *3-րդ մակարդակ.* ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակների, ապա իրական արժեքի չափումն ամբողջությամբ դասվում է հիերարխիայի այն նույն մակարդակին, որին դասվում են այն ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները, որոնք էական են ամբողջությամբ վերցված իրական արժեքի չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող փոխանցումներն Ընկերությունը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի են ունեցել փոփոխությունները:

Իրական արժեքի չափման ժամանակ կատարվող ենթադրությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 13-ում՝ «Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում»:

5 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություն

Ընկերությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16 «*Վարձակալություն*» ստանդարտը 2019թ. հունվարի 1-ից:

Ընկերության կողմից այս ստանդարտին անցման ընտրված փոփոխված հետընթաց մոտեցման համաձայն՝ այս ֆինանսական հաշվետվություններում համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: Ընկերությունը չի կիրառել նոր վարձակալության հաշվառման մոդելը այն վարձակալությունների համար, որոնց վարձակալության ժամկետը լրանում էր առաջին կիրառման ամսաթվին հաջորդող 12 ամսվա ընթացքում: Այդպիսի վարձակալությունները հաշվառվել են որպես կարճաժամկետ վարձակալություններ:

Այս ստանդարտի սկզբնական կիրառումն էական ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

6 Աշխատակազմի գծով ծախսեր

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	8,570	9,172
	8,570	9,172

7 Շահութահարկի գծով ծախս

Ընկերությունը շահութահարկը վճարում է 20% դրույքով (2018թ-ին՝ 20%):

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
<i>Ընթացիկ հարկի գծով ծախս</i>		
Ընթացիկ տարի	1,281	1,252
<i>Հետաձգված հարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)</i>		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	(4)	(765)
	1,277	487

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2019թ.		2018թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Շահույթ մինչև հարկումը	6,641	100%	2,974	100%
Շահութահարկի հաշվարկ կիրառելի հարկային դրույքով	1,328	20.0%	595	20.0%
Զնվազեցվող/(չհարկվող) հոդվածներ	(51)	-0.8%	(108)	-3.6%
	1,277	19.2%	487	16.4%

8 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր և հաճախորդին մատուցվող ծառայության դիմաց չներկայացված հաշիվներ	63	-
Այլ դեբիտորական պարտքեր	47	14
	110	14

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի հետ կապված Ընկերության ենթարկվածությունը վարկային ու արտարժույթի ռիսկերին ներկայացված է ծանոթագրություն 13-ում:

9 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Ընթացիկ բանկային հաշիվներ	764	852
Կանխիկը դրամարկղում	5,341	370
	6,105	1,222

Ընկերության ենթարկվածությունը տոկոսադրույքի ռիսկին և ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների զգայունության վերլուծությունը ներկայացված են ծանոթագրություն 13-ում:

10 Կապիտալ և պահուստներ

(ա) Կանոնադրական կապիտալ

	Սովորական բաժնետոմսեր	
	2019թ.	2018թ.
<i>Բաժնեմասերի քանակը, եթե այլ տեղեկատվություն նշված չէ</i>		
Հայտարարված և ամբողջովին վճարված բաժնետոմսեր	1,000	1,000
Անվանական արժեք	100 ՀՀ դրամ	100 ՀՀ դրամ

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս – մեկ ձայն սկուզբունքով:

(բ) Շահաբաժիններ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են Ընկերության՝ Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական ակտերի համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված չբաշխված շահույթի մնացորդով: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար Ընկերության բաշխման ենթակա պահուստները կազմում էին 7,946 հազար դրամ (2018թ.՝ 2,582 հազար դրամ):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և վճարվել (2018թ-ին՝ չեն հայտարարվել և վճարվել շահաբաժիններ):

(գ) Պահուստային կապիտալ

Ընկերությունը չբաշխված շահույթից ձևավորում է պահուստային կապիտալ:

Պահուստային կապիտալին հատկացումները կարգավորվում են Ընկերության կանոնադրությամբ, համաձայն որի պահուստային կապիտալը պետք է կազմի կանոնադրական կապիտալի 15%-ը: Պահուստային կապիտալը ձևավորվել է ապագա վնասները փոխհատուցելու նպատակով:

11 Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

(ա) Ծանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերագրելի են հետևյալ հոդվածներին՝

հազ. դրամ	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ	
	2019թ.	2018թ.	2019թ.	2018թ.	2019թ.	2018թ.
Հիմնական միջոցներ	-	-	(145)	(128)	(146)	(128)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	146	124	-	-	146	124
Զուտ հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)	146	124	(145)	(128)	-	(4)

(բ) Ժամանակավոր տարբերությունների շարժը տարվա ընթացքում

հազ. դրամ	1 հունվարի 2019թ.	Եկամտում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2019թ.
	Հիմնական միջոցներ	(128)	(18)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	124	22	146
	(4)	4	-

հազ. դրամ	1 հունվարի 2018թ.	Եկամտում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2018թ.
	Հիմնական միջոցներ	-	(128)
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	(199)	199	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(569)	694	124
	(769)	765	(4)

12 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	354	759
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի գծով	55	-
Ստացված կանխավճարներ	-	3,597
Պարտավորություններ աշխատակիցներին չօգտագործված արձակուրդների գծով	728	616
Պարտավորություններ բյուջեին	412	260
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	4,258	2,360
	5,808	7,592

Ընկերության ենթարկվածությունը արտարժույթի և իրացվելիության ռիսկերին առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված ներկայացված է ծանոթագրություն 13-ում:

13 Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Իրական արժեք

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները էականորեն չեն տարբերվում վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքներից:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ընկերությունը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- պարտքային ռիսկ
- իրացվելիության ռիսկ
- շուկայական ռիսկ

Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն վերը նշված յուրաքանչյուր ռիսկին Ընկերության ենթարկվածության մասին, ինչպես նաև ռիսկերի չափման և կառավարման հետ կապված Ընկերության նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված են վերը նշված ռիսկերին վերաբերող թվային բացահայտումներ:

Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում Ընկերության ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար:

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների ու Ընկերության գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Տարբեր ընթացակարգերի միջոցով Ընկերությունը նպատակ ունի ձևավորել վերահսկման կանոնակարգված ու կառուցողական միջավայր, որտեղ համապատասխան աշխատակիցները կունենան հստակ սահմանված դերեր և պարտականություններ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ պատվիրատուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները Ընկերության նկատմամբ: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում տրված փոխառությունների, բանկերից ստացման ենթակա տոկոսի, բանկային հաշիվների մնացորդների, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով:

(i) Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին

Ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը: Ստորև ներկայացված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը:

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	2019թ.	2018թ.
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	110	14
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	764	852
Տրված փոխառություններ	5,946	7,543
	6,820	8,409

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Պարտքային ռիսկին Ընկերության ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր հաճախորդի առանձնահատկություններից: Ընկերությունում չի կիրառվում ձևակերպված քաղաքականություն, որը կպահանջեր ցանկացած նոր հաճախորդի վճարունակության գնահատման իրականացում: Ընկերությունը չի պահանջում գրավ առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով, սակայն պահանջում է կանխավճար՝ առևտրային ծառայություններն իրականացնելուց առաջ:

Հանախորդների ավելի քան 70%-ին Ընկերությունը ծառայություններ է մատուցում ավելի քան հինգ տարի և հազվադեպ է վնաս կրել այդ գործարքներից:

Ընկերությունը չի ձևավորում է արժեզրկման գծով պահուստ, քանի որ վերջին մի քանի տարիներին կորուստներ չի ունեցել և չի ակնկալում պայմանագրային պարտավորությունների չկատարում որևէ գործընկերոջ կողմից:

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առևտրային և այլ դերիտորական պարտքերի, դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքների և տրված փոխառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունն ըստ աշխարհագրական տարածաշրջանների:

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	2019թ.	2018թ.
Տեղական	6,820	8,409
	6,820	8,409

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առևտրային և այլ դերիտորական պարտքերի, դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքների և տրված փոխառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունն ըստ հաճախորդների տեսակների:

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	2019թ.	2018թ.
Իրավաբանական անձինք և կազմակերպություններ	827	852
Ֆիզիկական անձիք	5,993	7,556
	6,820	8,409

Արժեզրկումից կորուստներ

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերության պարտքերի ժամկետայնությունը:

հազ. դրամ	Համախառն		Արժեզրկված	
	2019թ.	2019թ.	2018թ.	2018թ.
Ոչ ժամկետանց	6,820	-	8,409	-
	6,820	-	8,409	-

Ընկերությունը գտնում է, որ ոչ ժամկետանց պարտքերի գծով արժեզրկման պահուստ ձևավորելու անհրաժեշտություն չկա:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ուներ 764 հազար դրամ գումարով բանկային հաշիվներ (2018թ-ին՝ 852 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին այս ակտիվների գծով: Բանկային հաշիվները պահվում են մեկ տեղական բանկում:

(գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Ընկերությունը կունենա դժվարություններ՝ իր ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնց մարումը պահանջում է դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի տրամադրում: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Ընկերության մոտեցումն է ապահովել բավարար իրացվելիություն բնականոն և արտակարգ իրավիճակներում պարտավորությունները կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Ընկերության համբավը վտանգելու:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնությունը, ներառյալ տոկոսների հաշվարկված վճարումները՝ առանց հաշվանցման

համաձայնագրերի ազդեցության: Չի ակնկալվում, որ ժամկետայնության վերլուծությունում ներառված դրամական միջոցների հոսքերը կարող են առաջանալ շատ ավելի վաղ ժամկետներում կամ շատ ավելի տարբեր գումարների չափով:

2019թ.

հազ. դրամ	Հաշվե- կշռային գումար	Պայմանագր. դրամական միջոցների հոսքեր	
		0-3 ամիս	3-6 ամիս
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	5,808	5,808	5,808
	5,808	5,808	5,808

2018թ.

հազ. դրամ	Հաշվե- կշռային գումար	Պայմանագր. դրամական միջոցների հոսքեր	
		0-3 ամիս	3-6 ամիս
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	3,995	3,995	3,995
	3,995	3,995	3,995

(դ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը Ընկերության եկամտի կամ նրա ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում փոխարժեքի դրույքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ընկերությունը չի կիրառում հեջի հաշվառում՝ շահույթի կամ վնասի տատանումները կառավարելու համար:

(i) Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկին Ընկերության ենթարկվածությունը կապված է դրամից տարբեր արժույթով Եվրոյով արտահայտված արտարժույթային բանկային հաշվի և Մեծ Բրիտանիայի ֆունտ ստերլինգով արտահայտված ձեռքբերումների հետ:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ուներ արտարժույթով արտահայտված հետևյալ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները.

հազ. դրամ	Եվրոյով	ԱՄՆ դոլարով	ՄԲ ֆունտ ստերլինգով	Եվրոյով	ԱՄՆ դոլարով	ՄԲ ֆունտ ստերլինգով
	2019թ.	2019թ.	2019թ.	2018թ.	2018թ.	2018թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	2	-	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	-	(262)	-	-	(602)
Զուտ ենթարկվածություն	-	-	(262)	2	-	(602)

Տարվա ընթացքում կիրառվել են արտարժույթի հետևյալ փոխարժեքները՝

ՀՀ դրամով	Միջին դրույք		Սփոթ դրույքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	
	2019թ.	2018թ.	2019թ.	2018թ.
1 Եվրո	537.94	570.56	537.26	553.65
1 ԱՄՆ դոլար	480.41	483.02	479.70	483.75
1 ՄԲ ֆունտ ստերլինգ	613.38	644.94	629.13	611.61

Զգայունության վերլուծություն

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացնե՞ր սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Ընկերությունը դիտարկում է որպես խելամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ: Վերլուծությունն իրականացվել է նույն հիմունքով 2018թ. համար, ինչպես ներկայացված է ստորև:

հազ. դրամ 2019թ.	Սեփական կապիտալ	Շահույթ կամ վնաս
ՀՀ դրամի 10% արժեզրկում ՄԲ ֆունտ ստերլինգի նկատմամբ	(26)	(26)
2018թ.		
ՀՀ դրամի 10% արժեզրկում ՄԲ ֆունտ ստերլինգի նկատմամբ	(60)	(60)

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(ii) *Տոկոսադրույքի ռիսկ*

Տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդեցություն են ունենում հիմնականում տրված փոխառությունների ու ստացված վարկերի և փոխառությունների վրա՝ փոխելով կամ դրանց իրական արժեքը (ֆիքսված դրույքով պարտք) կամ դրամական միջոցների ապագա հոսքերը (փոփոխական դրույքով պարտք): Դեկավարությունը չի կիրառում ֆիքսված կամ փոփոխական դրույքների նկատմամբ Ընկերության ենթարկվածության չափը որոշող ձևակերպված քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ, նոր ֆինանսական գործիքների առումով դեկավարությունը հիմնվում է իր դատողությունների վրա՝ մինչև մարման ժամկետն ակնկալվող ժամանակաշրջանի ընթացքում ֆիքսված կամ փոփոխական դրույքներ կիրառելու նպատակահարմարության վերաբերյալ որոշում կայացնելիս:

Կառուցվածքը

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերության տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքների կառուցվածքը հետևյալն էր.

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	2019թ.	2018թ.
Ֆիքսված դրույքով գործիքներ		
Ֆինանսական ակտիվներ	12,161	8,779
Ֆինանսական պարտավորություններ	(5,808)	(3,995)
	6,353	4,784

Ֆիքսված դրույքով գործիքների իրական արժեքի զգայունության վերլուծություն

Ընկերությունը չի հաշվառում ֆիքսված դրույքով ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ: Այդ իսկ պատճառով, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդեցություն չեն ունենա շահույթի կամ վնասի, կամ սեփական կապիտալի վրա:

(ե) Կապիտալի կառավարում

Ընկերության ղեկավարությունը ձգտում է ապահովել կապիտալի բավարար բազա՝ Ընկերության գործառնական և ռազմավարական պահանջները բավարարելու, ինչպես նաև շուկայի մասնակիցների վստահությունը պահպանելու համար: Դա կարելի է իրագործել դրամական միջոցների արդյունավետ կառավարման, Ընկերության հասույթի և շահույթի շարունակական վերահսկման ու հիմնականում Ընկերության գործառնական գործունեության դրամական միջոցների հոսքերով ֆինանսավորվող երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրերի, ինչպես նաև վարկերի ու փոխառությունների միջոցով: Ձեռնարկելով այս քայլերը՝ Ընկերությունը նպատակ ունի կայունացնել շահույթի անը:

Տարվա ընթացքում կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Ընկերության մոտեցումը չի փոփոխվել: Ընկերության նկատմամբ չեն կիրառվում կապիտալին վերաբերող արտաքին պահանջներ:

14 Վարձակալություններ

Ընկերությունը չեղյալ չհամարվող վարձակալության պայմանագրեր չունի:

15 Պայմանական դեպքեր

(ա) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և տարբեր կերպ են մեկնաբանվում տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերն ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ ավելի մեծ և էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի գործող հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

16 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Ընկերության վերջնական վերահսկող կողմը Արամ Հովհաննիսյանն է:

(բ) Գործարքներ ղեկավար անձնակազմի հետ

(i) Ղեկավարության վարձատրությունը

Տարվա ընթացքում ղեկավար անձնակազմը ստացել է ստորև ներկայացված վարձատրությունը, որը ներառված է «Աշխատակազմի գծով ծախսեր» հոդվածում:

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	1,804	2,171
	1,804	2,171

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված անձանց հետ

Ստորև ներկայացված են Ընկերության գործարքներն այլ կապակցված կողմերի հետ:

(i) Ծախսեր

հազ. դրամ	Գործարքի արժեքը 2019թ.	Գործարքի արժեքը 2018թ.	Մնացորդը 2019թ.	Մնացորդը 2018թ.
Ծառայությունների ձեռքբերում՝ Բաժնետիրոջից և այլ փոխկապակցված անձանցից	(2,920)	(1,440)	(1,760)	(160)
	(2,920)	(1,440)	(1,760)	(160)

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների բոլոր մնացորդները պետք է մարվեն կանխիկով՝ հաշվետու ամսաթվից հետո վեց ամսվա ընթացքում: Մնացորդներից ոչ մեկը գրավով ապահովված չէ:

(ii) Վարկեր և փոխառություններ

հազ. դրամ	Տրված/ (Ստացված) փոխառությ. 2019թ.	Տրված/ (Ստացված) փոխառությ. 2018թ.	Մնացորդը 2019թ.	Մնացորդը 2018թ.
Տրված փոխառություններ՝ Բաժնետիրոջը և այլ փոխկապակցված անձանց	5,591	9,335	4,260	7,542
Ստացված փոխառություններ՝ Բաժնետիրոջից և այլ փոխկապակցված անձանցից	(8,873)	(1,230)	-	-
	(3,282)	8,105	4,260	7,542

Կապակցված կողմերին տրված փոխառություններն անտոկոս են և կարճաժամկետ:

(դ) Գնային քաղաքականություն

Կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքները միշտ չէ, որ տեղի են ունեցել շուկայական գներով և պայմաններով:

17 Հետագա դեպքեր

2020թ. հունվարի 30-ից COVID-19 կորոնավիրուսի բռնկման հետևանքների ազդեցությունը Հայաստանում վերահսկելու և մեղմելու նպատակով ՀՀ կառավարությունը ձեռնարկեց տարբեր միջոցառումներ: 2020թ. մարտի 16-ին ՀՀ կառավարության 298-Ն որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում արտակարգ դրություն հայտարարվեց և սահմանափակումներ մտցվեցին գործունեության որոշ տեսակների իրականացման և մարդկանց տեղաշարժման վերաբերյալ:

Կորոնավիրուսի բռնկման պատճառով ամբողջ աշխարհում, այդ թվում նաև Հայաստանում, նախ և առաջ բացասական ազդեցության ենթարկվեցին ճանապարհորդության և զբոսաշրջության, հյուրընկալության ու գվարճանքի, սպորտի, մանրածախ առևտրի որոշ սեգմենտի և նավթարդյունաբերության մեջ ներգրավված ընկերությունները: Նրանց համար տնտեսական

պայմանների զգալի վատթարացում տեղի ունեցավ, իսկ տնտեսության մյուս ոլորտներում գործողների համար՝ տնտեսական անորոշության մեծ աճ:

Ընկերության ղեկավարությունը վերոնշյալը հաշվի առնելով գնահատել և գտնում է, որ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ գործունեության անընդհատության հիմունքի կիրառումը տեղին է:

Ընկերության հաճախորդների թվում չկան ծանր ազդեցության ենթարկված ոլորտների ընկերություններ: Աուդիտորական ծառայություններ ստացող հաճախորդները վճարել են նախատեսված կանխավճարները և բոլոր հաճախորդների ղեկավարությունը հաստատականություն է հայտնել շարունակելու ընթացիկ պայմանագրերը:

Ի յրումն, Ընկերությունը չունի և չի ունեցել վարկեր, չկապակցված անձանցից ստացված փոխառություններ կամ այլ էական պարտավորություններ և տնօրինում է բավականաչափ դրամական միջոցներ տեսանելի ապագայում իր բնականոն գործունեությունը ապահովելու համար:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետությունում հայտարարված արտակարգ դրությունը երկարաձգվել էր մինչև 2020թ. մայիսի 14-ը ներառյալ և մեղմացվել էին մի շարք սահմանափակումներ: